

**Методичні рекомендації
щодо організації навчання здобувачів освіти
у технологічній освітній галузі
у 2024-2025 н. р.**

Метою технологічної освітньої галузі є реалізація творчого потенціалу учнів, формування у них критичного та технічного мислення, здатності до підприємливості та інноваційної діяльності, партнерської взаємодії, використання техніки й технологій для задоволення власних потреб, культурного та національного самовираження [1].

Метою навчального предмету «Технології» є розкриття та розвиток творчого потенціалу особистості учня, здатності застосовувати знання на практиці, розв'язувати практичні завдання в побуті через засвоєння основ дизайну, технологій та декоративно-ужиткового-мистецтва [1].

Державним стандартом базової середньої освіти визначено, що учні мають опанувати базові знання технологічної освітньої галузі за напрямками: проектування, основи графічної грамотності, технології виготовлення виробу, оцінювання та презентація результатів, декоративно-ужиткове мистецтво, сучасна техніка та технології, самозарадність у побуті [1].

Наголошуємо, що освітній процес, із метою реалізації змісту технологічної освітньої галузі, організовується в безпечному освітньому середовищі з дотриманням рекомендацій щодо організації укриття в об'єктах фонду захисних споруд цивільного захисту персоналу та учнів закладів освіти (відповідно до додатку до листа Державної служби надзвичайних ситуацій від 14.06.2022 № 03-1870/162-2 «Про організацію укриття працівників та дітей у закладах освіти» (<https://document.vobu.ua/doc/13513>) [17] та запропонованого Міністерством освіти і науки України алгоритму дій для вчителів у разі проведення занять і увімкнення сигналів тривоги, що розроблений на основі рекомендацій ДСНС України (<https://osvita.ua/school/87005/>).

Організація освітнього процесу з технологічної освітньої галузі залежить від безпекової ситуації в кожному населеному пункті. У разі оповіщення сигналу «Повітряна тривога», учителю необхідно забезпечити безумовне переривання освітнього процесу, що здійснюється в майстерні. Учні, у супроводі вчителя мають організовано переходити до споруд цивільного захисту та перебувати в них до скасування «Тривоги». Після відбою сигналу «Тривога» усім учасникам освітнього процесу необхідно організовано повернутися до майстерні та вчителю – скорегувати навчальну діяльність, із урахуванням психологічного стану дітей.

5 клас

Організація освітньої діяльності у 5-7-х класах закладів загальної середньої освіти у 2024-2025 навчальному році здійснюватиметься відповідно до

Закону України «Про загальну середню освіту» [8], Концепції реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти «Нова українська школа» на період до 2029 року [3].

Акцентуємо увагу: у 2024-2025 навчальному році, під час планування освітньої діяльності для 5-х класів закладів загальної середньої освіти з українською мовою навчання, для реалізації технологічної освітньої галузі, – необхідно послуговуватися наказом Міністерства освіти і науки України від 19.02.2021 № 235 «Про затвердження Типової освітньої програми для 5-9 класів закладів загальної середньої освіти» (у редакції наказу Міністерства освіти і науки України від 09.08.2024 № 1120 «Про внесення змін до Типової освітньої програми для 5-9 класів закладів загальної середньої освіти») [9].

Заклад загальної середньої освіти самостійно визначає кількість навчальних годин на вивчення технологічної освітньої галузі у межах заданого діапазону.

Звертаємо увагу, що вчителі, які будуть навчати у 2024-2025 навчальному році учнів 5-х класів, мають право обрати модельну навчальну програму з переліку можливих, що будуть продовжувати реалізовуватися у наступному навчальному році, це зокрема:

– модельна навчальна програма «Технології. 5-6 класи» (авт.: Кільдеров Д.Е., Мачача Т.С., Юрженко В.В., Луп'як Д.М.) (<http://surl.li/ubhbj>);

– модельна навчальна програма «Технології. 5-6 класи» (авт.: Терещук А.І., Абрамова О.В., Гащак В.М., Павич Н.М.) (<http://surl.li/ubhcm>);

– модельна навчальна програма «Технології. 5-6 класи» (авт. Туташинський В.І.) (<http://surl.li/ubhed>);

– модельна навчальна програма «Технології. 5-6 класи» (авт.: Ходзицька І.Ю., Горобець О.В., Медвідь О.Ю., Пасічна Т.С., Приходько Ю.М.) (<https://surl.li/ubhfw>).

Формувальне та підсумкове оцінювання навчальних досягнень учнів орієнтовані на виявлення поступу учнів у досягненні обов'язкових результатів навчання, визначених Державним стандартом базової середньої освіти [1]. Рекомендації щодо оцінювання навчальних досягнень учнів, які здобувають освіту відповідно до Державного стандарту базової середньої освіти [1], уміщено в наказі Міністерства освіти і науки України від 02.08.2024 № 1093 «Про затвердження рекомендацій щодо оцінювання результатів навчання» [7], листах Міністерства освіти і науки України від 06.08.2021 № 4/5-2303-21 «Методичні рекомендації щодо особливостей організації освітнього процесу у першому (адаптивному) циклі / 5 класах закладів загальної середньої освіти за Державним стандартом базової середньої освіти в умовах реалізації Концепції «Нова українська школа» [3] та від 23.05.22 №1/54-15-22 «Щодо забезпечення виконання наказу Міністерства освіти і науки України від 30.09.2021 № 1048 (зі змінами)» [19].

6 клас

У 2024-2025 навчальному році, під час планування освітньої діяльності для 6-х класів закладів загальної середньої освіти з українською мовою навчання, для

реалізації технологічної освітньої галузі, необхідно послуговуватися наказом Міністерства освіти і науки України від 19.02.2021 № 235 «Про затвердження Типової освітньої програми для 5-9 класів закладів загальної середньої освіти» (у редакції наказу Міністерства освіти і науки України від 09.08.2024 № 1120 «Про внесення змін до Типової освітньої програми для 5-9 класів закладів загальної середньої освіти») [9].

Акцентуємо увагу, що у 6-х класах закладів загальної середньої освіти організація процесу навчання має продовжуватися за обраною у 5-му класі модельною навчальною програмою, що реалізується протягом повного адаптаційного циклу навчання [4].

Державним стандартом базової середньої освіти визначено, що учні мають опанувати базові знання технологічної освітньої галузі за наступними напрямками: проектування, основи графічної грамотності, технології виготовлення виробу, оцінювання і презентація результатів, декоративно-ужиткове мистецтво, сучасна техніка і технології, самозарадність у побуті [1].

Навчальний предмет «Технології» має практико-орієнтовану спрямованість. Навчання відбувається, із урахуванням освітніх втрат та з опорою на освітній досвід учнів, зокрема, отриманий на рівні початкової технологічної освіти; їхні потреби, інтереси, вікові особливості й індивідуальні можливості. Акцентується увага на мотивації навчання, груповій і самостійній роботі учнів, взаємодопомозі, дотриманні правил безпечної праці і санітарно-гігієнічних вимог, доцільному використанні цифрових пристроїв, електронних освітніх ресурсів тощо [3].

Корисні матеріали, поради, посилання на інтернет ресурси, приклади практичного спрямування для вчителів технологічної освітньої галузі, що можуть використовуватися педагогами, розміщено у методичному посібнику «Технологічна освітня галузь: 5-6 класи (адаптаційний цикл) Нової української школи» за редакцією Удовиченко І.В., проректора з науково-педагогічної та методичної роботи Сумського ОППО, доктора педагогічних наук, професора розміщено за покликанням: (<http://ir.soippo.edu.ua/handle/123456789/399>) [18].

7 клас

Акцентуємо увагу: що під час планування освітньої діяльності для 7-х класів закладів загальної середньої освіти з українською мовою навчання, для реалізації технологічної освітньої галузі, – необхідно послуговуватися наказом Міністерства освіти і науки України від 19.02.2021 № 235 «Про затвердження Типової освітньої програми для 5-9 класів закладів загальної середньої освіти» (у редакції наказу Міністерства освіти і науки України від 09.08.2024 № 1120 «Про внесення змін до Типової освітньої програми для 5-9 класів закладів загальної середньої освіти») [9].

Звертаємо увагу, що вчителі, які будуть навчати у 2024-2025 навчальному році учнів 7-х класів, мають право обрати модельну навчальну програму з переліку можливих, що будуть продовжувати реалізовуватися у наступних навчальних роках, це зокрема:

– модельна навчальна програма «Технології. 7-9 класи» (авт.

Мачача Т.С. (<https://surl.li/ubiou>);

– модельна навчальна програма «Технології. 7-9 класи» (авт. Туташинський В.І.) (<https://surl.li/ubiqd>);

– модельна навчальна програма «Технології. 7-9 класи») (авт.: Ходзицька І.Ю., Горобець О.В., Медвідь О.Ю., Пасічна Т.С., Приходько Ю.М.) (<https://surl.li/ubise>).

Навчальний предмет «Технології» для учнів 7-9-х класів призначений для: формування цілісного уявлення учнів про розвиток техногенної сфери цивілізації, сучасну виробничу культуру; розвитку ключових і проектно-технологічної компетентностей та наскрізних умінь, під час розв'язання реальних життєвих проблем; створення умов для свідомого професійного самовизначення.

Метою навчального предмета «Технології» для учнів 7-9-х класів є розвиток талантів і здібностей учнів, дизайнерського й технічного мислення, готовності до культурного й національного самовираження, професійного самовизначення, здатності до раціонального використання техніки й технологій для задоволення власних потреб та потреб оточуючих створеними освітніми продуктами.

Навчання учнів відбувається на основі формувального оцінювання. Оцінюванню підлягають очікувані результати навчання у формі освітніх продуктів, що учні створюють у процесі навчальної діяльності:

– зовнішні освітні продукти – самостійно знайдені та презентовані факти, сформульовані ідеї, гіпотези, закономірності, створені вироби, послуги, результати практичних робіт, проєктів тощо;

– знання, уміння, освоєні способи діяльності, індивідуальний рівень сформованості ключових і предметної проектно-технологічної компетентностей тощо [7].

Створені в навчальній діяльності особистісні зовнішні освітні продукти дають змогу здійснити підсумкове оцінювання, оцінити внутрішні особистісні зміни й здобутки учнів, їхній рівень володіння засобами проектно-технологічної діяльності та сформованості ключових та предметної компетентностей.

Рекомендуємо вчителям, під час підготовки до освітньої діяльності використовувати відеоматеріал обласного методичного poradnika «Організація освітнього процесу в 7-х класах закладів загальної середньої освіти в умовах реалізації Концепції «Нова українська школа» (технологічна освітня галузь), що розміщено за покликанням: <http://surl.li/dfadop>.

8-11 класи

Відповідно до типових освітніх програм для закладів загальної середньої освіти, на вивчення предмета трудове навчання (технології) у 2024-2025 навчальному році відводиться [9], [10]:

– у 8-9-х класах – 1 год./тижд.;

– у 10-11-х класах (вибірково-обов'язковий предмет) – 3 год./тижд.;

– у 10-11-х класах (профільний предмет) – 6 год./тижд.

Трудове навчання в 8-9-х класах може збільшуватися за рахунок годин варіативної складової навчальних планів, визначених на навчальні предмети,

факультативи, індивідуальні заняття та консультації. За рахунок таких годин можливе й упровадження курсів за вибором технологічного спрямування.

Навчання змісту технології (трудове навчання) здійснюється за навчальними програмами:

– «Трудове навчання для закладів загальної середньої освіти 5-9 класи» (оновлена), затверджена наказом Міністерства освіти і науки України від 07.06.2017 № 804 «Про оновлені навчальні програми для учнів 5-9 класів загальноосвітніх навчальних закладів» [16];

– «Технології 10-11 класи (рівень стандарту)», затверджена наказом Міністерства освіти і науки України від 23.10.2017 № 1407 «Про надання грифу Міністерства освіти і науки України навчальним програмам для учнів 10-11 класів закладів загальної середньої освіти» [12];

– «Технології 10-11 класи (профільний рівень)» затверджена наказом Міністерства освіти і науки України від 23.10.2017 № 1407 «Про надання грифу Міністерства освіти і науки України навчальним програмам для учнів 10-11 класів закладів загальної середньої освіти» [12].

Зазначені навчальні програми розміщено на офіційному вебсайті Міністерства освіти і науки України (<http://surl.li/ulxcj>).

Звертаємо увагу, що в навчальній програмі перелік об'єктів проектно-технологічної діяльності учнів є орієнтовним, і може бути доповнено виробами (проектами), відповідно до матеріально-технічної бази та вподобань учнів. Це – навчальні та творчі проекти учнів, що виконуються за допомогою будь-якої технології з представлених у змісті програми, із відповідним добром конструкційних матеріалів, плануванням робіт, необхідних для створення виробу (від творчого задуму до його практичної реалізації).

Формування змісту технологічної діяльності учнів на уроках трудового навчання здійснюється на основі об'єктів проектно-технологічної діяльності, а не технологій. Це дає змогу одночасно проектувати та виготовляти один і той самий виріб за допомогою різних основних і додаткових технологій, що є особливо зручним у класах, які не поділяються на групи.

Результатом проектно-технологічної діяльності учнів має бути проект (спроектований і виготовлений виріб, чи надана послуга). У 8-му класі – 4-6 проектів, у 9-му класі – 2 проекти (також 2 проекти з технології побутової діяльності та самообслуговування в 8-х класах, 1 проект – у 9-х класах).

Звертаємо увагу, що важливим критерієм вибору проекту є його значущість для учня (можливість використання виробу в побуті, для реалізації виробів на шкільних ярмарках, аукціонах тощо). Практичний результат учнівського проекту має бути:

- особистісно ціннісним;
- корисним для сім'ї, родини, класу, школи, громади;
- соціально орієнтованим або мати підприємницький потенціал.

Процес роботи над усіма проектами в кожному класі (міні-маркетингові дослідження, зображення виробів – малюнок, ескіз, кресленик, схема), технологічні особливості їх виготовлення тощо, учні мають обов'язково

відображати у робочих зошитах, а самі роботи, після їх завершення, використовувати за призначенням.

Проект у 9-х класах виконується з урахуванням уже засвоєних технологій і відповідних знань, умінь і навиків, набутих учнями у попередніх класах. У процесі проектування учні 9-х класів мають виконати кресленики або інші зображення деталей (ескізи, схеми, викрійки, технічні рисунки тощо), що необхідні для виготовлення виробу, що проектується.

Рекомендуємо у класах, що не поділяються на групи, під час вибору об'єкта проектно-технологічної діяльності, планувати не менш як дві основні технології (окрім об'єктів, виготовлення яких визначає застосування однієї технології, як-то: писанка, гарячі напої тощо).

При плануванні освітнього процесу вчитель самостійно визначає теми, що учням необхідно засвоїти, зважаючи на обрані для виготовлення об'єкти проектування; визначає і планує необхідну кількість навчальних годин, необхідних учням для вивчення відповідних процесів із обробки матеріалу тощо.

У змісті програми «Технології 10-11 класи» (рівень стандарту) основну мету технологічної освіти визначено як формування в учнів здатності до самостійного конструювання цих знань і способів діяльності через призму їхніх особистісних якостей, життєвих та професійно орієнтованих намірів, самостійного набуття ними досвіду у вирішенні практичних завдань [5], [12].

Навчальна програма «Технології. 10-11 клас» (рівень стандарту) має модульну структуру та складається з десяти обов'язково-вибіркових навчальних модулів, із яких учні спільно з учителем обирають лише три: «Дизайн предметів інтер'єру», «Техніки декоративно-ужиткового мистецтва», «Дизайн сучасного одягу», «Краса та здоров'я», «Кулінарія», «Ландшафтний дизайн», «Основи підприємницької діяльності», «Основи автоматики і робототехніки», «Комп'ютерне проектування», «Креслення» [12].

Структура кожного модуля складається з очікувальних результатів навчально-пізнавальної діяльності учнів, алгоритму проектної діяльності учнів і орієнтовного переліку творчих проектів.

Відповідно до навчальної програми «Технології. 10-11 клас» (рівень стандарту), кількість годин, що відводиться на вивчення 3-х обраних модулів, становить 105 год./рік. (<http://surl.li/ulxfi>) [12].

У межах технологічного профілю, учні 10-11-х класів, обирають спеціалізацію із переліку, за якою може здійснюватися навчання: автосправа, агровиробництво, деревообробка, елементи імідж-дизайну, комп'ютерна інженерія, кондитерська справа, кулінарія, металообробка, обробка інформації та програмне забезпечення ПК, основи дизайну, основи лісового господарства, підприємництво, технічне проектування, туристична справа, українська народна вишивка, швейна справа.

У межах технологічного профілю в 10-11-х класах також можлива професійна підготовка учнів. Наказом Міністерства освіти і науки від 23.09.2010 № 904 «Про затвердження Типових навчальних планів та Типових програм професійно-технічного навчання для учнів загальноосвітніх навчальних

закладів» зі змінами і доповненнями, унесеними наказом Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України від 24.09.2012 № 1040 «Про затвердження Типових навчальних планів та Типових програм професійно-технічного навчання для учнів загальноосвітніх навчальних закладів» (<https://ips.ligazakon.net/document/MUS14308>), затверджено Типові навчальні плани та Типові програми професійно-технічного навчання для учнів закладів загальної середньої освіти [9], [10].

Професії, за якими здійснюється професійно-технічне навчання відповідно до Типових навчальних планів та Типових програм, розділено на три групи у залежності від кількості годин, що відводиться на їх опанування.

До першої групи віднесено: «Продавець (з лотка, на ринку)», «Водій автотранспортних засобів категорії «В», «Водій автотранспортних засобів категорії «С», «С1», «Манікюрниця», «Штукатур».

На опанування зазначених професій відводиться до 480 годин навчального часу: 6 годин на тиждень в 10-х та 11-х класах та 10 робочих днів навчальної практики у 10-х класах.

До другої групи віднесено: «Вишивальниця», «Агент з організації туризму», «Оператор комп'ютерного набору», «Різьбяр по дереву та бересту», інтегрована професія – «Швачка. Кравець».

На опанування зазначених професій відводиться до 540 годин навчального часу: 6 годин на тиждень в 10-х та 11-х класах та 20 робочих днів навчальної практики у 10-х класах.

До третьої групи віднесено: «Секретар керівника (організації, підприємства, установи)», «Касир (на підприємстві, в установі, організації)», «Перукар (перукар-модельєр)», «Молодша медична сестра з догляду за хворими», «Офіціант», «Секретар-друкарка», «Слюсар з ремонту автомобілів», «Столяр будівельний».

На опанування зазначених професій відводиться до 680 годин навчального часу: 6 годин на тиждень у 10-х та 11-х класах та по 2 години на тиждень у 10-х та 11-х класах за рахунок варіативної складової навчальних планів і 20 робочих днів навчальної практики у 10-х класах.

Здійснення професійно-технічного навчання в закладах загальної середньої освіти та міжшкільних навчально-виробничих комбінатах (міжшкільних ресурсних центрах) можливе за іншими професіями, із дотриманням вимог Державних стандартів професійно-технічної освіти [10].

Змістове наповнення технологічного профілю також може складатися з курсів за вибором «Професійні проби» [12].

Акцентуємо увагу на тому, що відповідно до Порядку поділу класів на групи при вивченні окремих предметів у закладах загальної середньої освіти (додаток 2 до наказу Міністерства освіти і науки України від 20.02.2002 № 128 «Про затвердження Нормативів наповнюваності груп дошкільних навчальних закладів (ясел-садків) компенсуючого типу, класів спеціальних загальноосвітніх шкіл (шкіл-інтернатів), груп подовженого дня і виховних груп загальноосвітніх навчальних», зареєстрованого в Міністерстві юстиції України

06.03.2002 № 229/6517, зі змінами, унесеними згідно з наказом Міністерства освіти і науки від 09.10.2002 № 572 «Про внесення змін до наказу Міністерства освіти і науки України від 20.02.2002 № 128», наказом Міністерства освіти і науки, молоді та спорту від 17.08.2012 № 921 «Про внесення зміни до наказу Міністерства освіти і науки України від 20.02.2002 № 128», наказом Міністерства освіти і науки від 08.04.2016 № 401 «Про внесення змін до наказу Міністерства освіти і науки України від 20.02.2002 № 128»), клас може поділятися на групи технічних і обслуговуючих видів праці. Це відбувається за бажанням учнів та технічних можливостей закладів загальної середньої освіти [11].

Навчальний предмет «Креслення»

Важливою складовою технологічної підготовки учнів є знання ними основ графічної грамоти. Звертаємо увагу, що вивчення курсу «Креслення» в 11-х класах технологічного профілю відбувається в обсязі 2 год. на тиждень за навчальною програмою «Креслення. 11 клас» (лист Державної установи «Інститут модернізації змісту освіти» від 25.09.2018 № 22.1/12-Г-906 «Про надання грифу Міністерства освіти і науки України навчальним програмам для учнів 10-11-х класів закладів загальної середньої освіти») [14], у 8-11-х класах креслення, як курс за вибором – за навчальною програмою «Креслення» (лист Державної установи «Інститут модернізації змісту освіти» від 08.11.2019 № 22.1/12-Г-10550 «Про надання грифу Міністерства освіти і науки України навчальним програмам для учнів 5-11 класів закладів загальної середньої освіти») [15].

Плануючи уроки онлайн, варто пам'ятати що кожна активність онлайн, потребує більше часу, ніж у майстерні. Розпочинати онлайн навчання не варто з виконання складних проєктів. Наголошуємо на необхідності надання вчителями трудового навчання учням чітких покрокових інструкцій з візуальною підтримкою під час проведення навчальних занять.

Кожного уроку, під час роботи у навчальній майстерні, необхідно звертати увагу на дотримання учнями правил безпечної роботи, виробничої санітарії та особистої гігієни; формувати у них уміння безпечних прийомів роботи, ознайомлювати із заходами попередження травматизму (наказ Міністерства освіти і науки України від 13.08.2007 № 730 «Про затвердження Правил безпеки під час занять у навчальних і навчально-виробничих майстернях навчальних закладів системи загальної середньої освіти») (<https://surl.li/ubkwu>) [6].

Звертаємо увагу, що у разі потреби в організації дистанційного навчання, у межах академічної автономії, питання організації освітнього процесу, виконання освітньої програми, навчального плану є внутрішніми питаннями кожного закладу загальної середньої освіти, його педагогічної ради та завданням педагогічних працівників. Отже, під час дистанційного навчання вчителі мають вжити заходів щодо виконання календарно-тематичних планів із дотриманням вимог Державного стандарту базової середньої освіти [1] засобами використання технологій дистанційного навчання та, за потреби, ущільнення відповідного матеріалу (на розсуд учителя) з організацією повторення окремих

тем на початку очного навчання та завершення розпочатих проєктів.

Варто користуватися відомими інструментами комунікації та зворотного зв'язку, що сприяють навчанню. Звертаємо увагу, що методичні рекомендації, щодо особливостей організації діяльності закладів загальної середньої освіти, у форматі дистанційної взаємодії між учасниками освітнього процесу, розміщено на сайті Сумського обласного інституту післядипломної педагогічної освіти (<https://surl.li/jmteb>) [2].

Слід зазначити, що в центрі змодельованого освітнього середовища має бути учень. Саме за його участі та з урахуванням його інтересів і здібностей варто конструювати й добирати всі складові освітнього процесу.

Використані та основоположні джерела

1. Державний стандарт базової середньої освіти : Постанова Кабінету Міністрів України від 30.09.2020 № 898. URL: <https://surl.li/abjvt> (дата звернення: 28.05.2024).

2. Дистанційний формат взаємодії суб'єктів освітньої діяльності: методичні рекомендації / уклад. І.В. Коренева; за ред. І.В. Удовиченко. Суми: НВВ КЗ СОІППО, 2021. С. 141-144. URL: <http://surl.li/umsfs> (дата звернення: 28.05.2024).

3. Концепція Нової української школи : Розпорядження Кабінету Міністрів України від 14.12.2016 № 988-р URL: <http://surl.li/umsga> (дата звернення: 28.05.2024).

4. Модельні навчальні програми : Технологічна освітня галузь URL: <https://surl.li/ublzd> (дата звернення: 28.05.2024).

5. Навчальна програма з технологій (рівень стандарту) для 10-11 класів загальноосвітніх шкіл : наказ Міністерства освіти і науки від 23.10.2017 № 1407. URL: <https://osvita.ua/school/program/program-10-11/58969/> (дата звернення: 28.05.2024).

6. Про затвердження Правил безпеки під час занять у навчальних і навчально-виробничих майстернях навчальних закладів системи загальної середньої освіти : наказ Міністерства освіти і науки України від 13.08.2007 № 730. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0990-07> (дата звернення: 28.05.2024).

7. Про затвердження рекомендацій щодо оцінювання результатів навчання: наказ Міністерства освіти і науки України від 02.08.2024 № 1093. URL: https://osvita.ua/legislation/Ser_osv/92715/ (дата звернення: 12.08.2024).

8. Про загальну середню освіту : Закон України від 16.01.2020 № 463-IX. URL: <https://surl.li/jxnhe> (дата звернення: 28.05.2024).

9. Про затвердження Типової освітньої програми закладів загальної середньої освіти: наказ Міністерства освіти і науки України від 19.02.2021 № 235 (зі змінами). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0235729-21#Text> (дата звернення: 14.08.2024).

10. Про затвердження Типових навчальних планів та Типових програм професійно-технічного навчання для учнів загальноосвітніх навчальних закладів : наказ Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України від 24.09.2012 № 1040. URL: <https://ips.ligazakon.net/document/MUS14308> (дата

звернення: 30.05.2024).

11. Про затвердження Нормативів наповнюваності груп дошкільних навчальних закладів (ясел-садків) компенсуючого типу, класів спеціальних загальноосвітніх шкіл (шкіл-інтернатів), груп подовженого дня і виховних груп загальноосвітніх навчальних закладів : наказ Міністерства освіти і науки України від 20.02.2002 № 128. URL: <https://surl.li/ubzny> (дата звернення 31.05.2024).

12. Про надання грифу Міністерства освіти і науки України навчальним програмам для учнів 10-11 класів закладів загальної середньої освіти : наказ Міністерства освіти і науки України від 23.10.2017 № 1407. URL: <https://surl.li/ubzpg> (дата звернення: 30.05.2024).

13. Про надання грифу Міністерства освіти і науки України навчальним програмам «Професійні проби» : лист Інституту модернізації змісту освіти від 09.06.2020 № 22.1/12-Г-346. URL: <http://surl.li/ulysl> (дата звернення 30.05.2024).

14. Про надання грифу Міністерства освіти і науки України навчальним програмам «Креслення» для учнів 11 класів закладів загальної середньої освіти : лист Інституту модернізації змісту освіти від 25.09.2018 № 22.1/12-Г-906. URL: <http://surl.li/kiwuo> (дата звернення 30.05.2024).

15. Про надання грифу Міністерства освіти і науки України навчальним програмам «Креслення» для учнів 8-11 класів закладів загальної середньої освіти : лист Інституту модернізації змісту освіти від 08.11.2019 № 22.1/12-Г-10550. URL: <https://surl.li/ubzuy> (дата звернення: 30.05.2024).

16. Про оновлені навчальні програми для учнів 5-9 класів загальноосвітніх навчальних закладів : наказ Міністерства освіти і науки України від 07.06.2017 № 804. URL: <https://surl.li/ubzvy> (дата звернення 28.05.2024).

17. Про організацію укриття працівників та дітей у закладах освіти : лист Державної служби надзвичайних ситуацій від 14.06.2022 № 03-1870/162-2. URL: <https://surl.li/ubzww> (дата звернення 29.05.2024).

18. Технологічна освітня галузь: 5-6 класи (адаптаційний цикл) Нової української школи / упоряд. І.В. Коренева; за ред. І.В. Удовиченко. Суми: НВВ КЗ СОІППО, 2022. 58 с. URL: <http://surl.li/ulxvd> (дата звернення 28.05.2024).

19. Щодо забезпечення виконання наказу МОН України від 30 вересня 2021 року № 1048 (зі змінами) : лист Міністерства освіти і науки України від 23.05.2022 № 1/5415-22. URL: <https://surl.li/ubzxu> (дата звернення 28.05.2024).

Методист технологічної освітньої галузі
навчально-методичного відділу координації
освітньої діяльності та професійного
розвитку Сумського ОІППО

І.В. Коренева

(Підпис наявний в оригіналі)